

Online bijeenkomst Fokus op de Toekomst

Woensdagavond 17 juni 2026, 19.00 – 21.00

Deze online dialoogsessie was de eerste van vier digitale bijeenkomsten in het kader van het verandertraject "Fokus op de Toekomst". Doel was het ophalen van meningen en adviezen van cliënten en medewerkers over de toekomst van Fokus, met name over twee centrale thema's:

- 1. hoe Fokus kan zorgen dat cliënten veilig zelfstandig kunnen blijven wonen en medewerkers goed hun werk kunnen doen, en*
- 2. hoe Fokus kan samenwerken met andere organisaties, buurt, vrijwilligers en naasten. De circa 39 deelnemers spraken in groepjes en plenair.*

Rode draden waren: het belang van eigen regie en communicatie, grote cultuurverschillen tussen projecten, zorgen over bezetting en de grenzen van samenwerking met informeel netwerk.

Kampvuurgesprek ronde 1

Deelnemers werden verdeeld in groepjes. Centraal stond de vraag: "Hoe kan Fokus er zelf voor zorgen dat jij als cliënt veilig zelfstandig kunt blijven wonen, of jij als medewerker je werk goed en met plezier kunt blijven doen, ook als cliënten meer nodig hebben dan ADL-assistentie?"

Groep 1

- Een cliënt beschreef hoe zijn zorgbehoefte dagelijks varieert na een ernstige ziekte. Hij ervaart dat medewerkers hem te veel controleren ("wat kun je wel, wat niet?") en afspraakmogelijkheden zijn geschrapt.
- Deelnemers bevestigden grote verschillen: eigen regie wordt niet overal gehanteerd, er wordt soms over cliënten gesproken in plaats van met hen, privacy wordt niet altijd gewaarborgd en communicatie over personele wijzigingen schiet tekort.
- Cliënten worden geconfronteerd met onbekende medewerkers zonder voorafgaande kennismaking, wat als kwetsend en onveilig wordt ervaren.
- Meerdere deelnemers signaleerden dat fundamentele Fokus-principes (bijv. niet de partner inzetten voor ADL) niet altijd worden gehandhaafd.
- Een nieuwe cliënt (woont sinds anderhalf week in een Fokus-woning) en anderen ervoeren juist veel tevredenheid en het herwinnen van regie.
- Scholing, doorontwikkeling en specialisatie werden genoemd als middelen om ADL-assistenten te behouden. Idee: een gemengd opgeleid team (met functiedifferentiatie) kan de inzet van externe coaches deels vervangen.
- Een cliënt benadrukte dat investeren in respect van ADL-assistent naar cliënt veel winst oplevert.

Groep 2

- Dringend behoefte aan een heldere, schriftelijke lijst van wat wel en niet valt onder ADL-assistentie, voor zowel nieuwe cliënten als medewerkers onderling.
- Technische problemen (bijv. uitvallende intercom) vormen een veiligheidsrisico.
- De vraag werd gesteld in welke mate Fokus de regie over extra zorg op zich moet nemen en of dat de eigen regie van de cliënt aantast.
- Stabiel team is zowel voor cliënten als medewerkers belangrijk. Voorstel: een reservepool van medewerkers die hand- en spandiensten kunnen uitvoeren maar (nog) niet als volwaardig ADL-assistent (willen of kunnen) werken.
- Meer mix van opleidingsniveaus in ADL-teams kan de afhankelijkheid van externe coaches verminderen.

Groep 3

- Cliënten vrezen dat als voor een medebewoner meer zorg nodig is, medewerkers met die zorginstelling-inslag ook bij hen gaan bepalen wat voor hen goed is.
- Eerst met de cliënt in gesprek, dan pas actie. ADL-assistenten kunnen al in een vroeg stadium informeel informeren, wat minder bedreigend aanvoelt.
- Bij bezettingsproblemen vervallen hand- en spandiensten als eerste; dit moet niet structureel worden. Reservepool werd ook hier als oplossing gesuggereerd.

Groep 4

- Cliënt ervaart dat ADL-assistent soms te snel werkt; eigen tempo is belangrijk.
- Goede bereikbaarheid van cliëntcontactpersoon en manager is essentieel.
- Bij psychische klachten, dementie e.d. is betrokkenheid van andere instanties wenselijk, maar altijd in overleg met de cliënt.
- Eigen regie kan omslaan in een ongezonde machtspositie; wederzijds respect is de basis.
- Cliënten kunnen van tevoren nadenken over kledingkeuzes e.d. om de benodigde assistentietijd te verkorten.

Groep 5

- Als een handeling niet uitgevoerd kan worden (bijv. douchen), moet duidelijk worden aangegeven wanneer het wel kan, niet enkel een "nee".
- Tijdige en eerlijke communicatie over personeelstekorten stelt cliënten in staat zelf oplossingen te regelen.
- Van assistenten wordt verwacht dat ze actief meedenken in oplossingen.
- Cliënten zien hun bijdrage aan een goede introductie van nieuwe medewerkers als waardevol.

Groep 6

- Alle deelnemers waren het er roerend over eens dat de identiteit van Fokus, zelfstandig wonen met eigen regie, behouden moet blijven.
- Als Fokus iets niet kan leveren en een andere partij inschakelt, moet de cliënt zelf de regie houden. Fokus faciliteert dan, maar bepaalt niet.
- Er zijn projecten waar nog nooit een dialoogsessie heeft plaatsgevonden. Jaarlijkse dialoogsessies met zowel medewerkers als cliënten, onder leiding van een goede gespreksleider, worden sterk aanbevolen.

Tweede kampvuorgesprek – plenair

Vraag: "Hoe kan Fokus meer samenwerken met andere organisaties, mensen in de wijk of buurt, vrijwilligers en familie/naasten?"

Kernpunten uit de plenaire discussie:

- Informeel netwerk heeft grenzen: Meerdere cliënten gaven aan geen bezwaar te hebben tegen praktische hulp van buurt of netwerk (vuilnis buiten zetten, boodschappen), maar persoonlijke zorg (toiletgang, wassen) hoort niet bij burens of vrienden. Het risico op overbelasting van het netwerk is reëel; vrienden en familie kunnen afhaken als ze te vaak worden aangesproken.
- Gemeentelijke verschillen: In sommige gemeenten (bijv. Utrecht) wordt fors bezuinigd op PGB en WMO-ondersteuning, waardoor cliënten al veel meer op vrijwilligers zijn aangewezen dan elders. Dit moet in overweging worden genomen bij landelijk beleid.
- Samenwerking met thuiszorg en andere zorgorganisaties: Gevaar van "kastje-naar-de-muur": als Fokus en thuiszorg niet goed afstemmen, valt niemand meer in. Goede afspraken over taakverdeling zijn essentieel. Identiteit en werkwijze van Fokus moeten ook bij samenwerkingspartners bekend zijn, om de autonomie van de cliënt te bewaken.
- Tijdige communicatie over bezettingsproblemen: Als tijdig bekend is waar gaten in de bezetting zitten, kunnen cliënten zelf hun netwerk of PGB inzetten. Last-minute aanspreken werkt niet.
- Vrijwilligers als aanvulling: Vrijwilligers kunnen een rol spelen bij praktische taken (boodschappen, tuinonderhoud, hand- en spandiensten). Voorstel: Fokus kan per project vrijwilligers werven via lokale media.
- Multidisciplinair overleg: Suggestie om jaarlijks met alle betrokken zorgprofessionals én de cliënt samen te komen om rollen, afspraken en aandachtspunten af te stemmen zodat de cliënt niet zelf alle coördinatie hoeft te dragen.
- Geen communicatie over cliënten zonder hen: Een cliënt beschreef dat thuiszorg contact opnam met Fokus over haar situatie zonder haar daarin te betrekken. Dit is niet acceptabel.
- Zelfbescherming voor cliënten: Cliënten moeten oppassen dat hun netwerk niet structureel wordt ingezet ter vervanging van Fokus-dienstverlening, terwijl ze daar wel voor betalen.